

Til

Den Nationale Tolkemyndighed DNTM

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet STUK

17. juni 2021

Hørings svar vedr. udbud af rammeaftaler om tolkning til personer med hørehandicap

Tak for muligheden for at kommentere på udkast til opgavebeskrivelsen for det kommende udbud. Vi har ligeledes deltaget i dialogmøderne og givet input til, hvordan vi kan forbedre effektivitet, kvalitet og forsyningsikkerhed på tolkeområdet. Det er derfor en stor overraskelse, at der nu lægges op til en fælles rammeaftale mellem STUK og DNTM med reducerede takster og stærkt forringede vilkår.

Generelt:

Vi har gentagne gange gjort opmærksom på, at skrivetolkeområdet og tegnsprogstolkeområdet er meget forskelligt, og at det er afgørende, at der tages højde for de forskelligheder i et kommende udbud. Det mener vi ikke der bliver gjort i høringsudkastet. Vi har ligeledes påpeget, at vi mangler et økonomisk løft i bevillingerne, der er så pressede nu, at Høreforeningens Tolkeformidling kører med underskud og også får et større underskud i 2021. Men i udkastet lægges der op til, at bevillingerne fra 2022 igen bliver skåret, så man nu er nede på en grundtakst på 440 kr. per tolketime. Intentionen om, at *"De ordregivende myndigheder søger i fællesskab i videst muligt omfang at indgå aftaler med andre offentlige myndigheder om anvendelse af rammeaftalen"*, betyder at de takster, der i dag er på opgaver fra andre sektorer også risikerer at blive væsentligt reduceret.

Det er helt uholdbart, at man på et så vigtigt handicapområde endnu en gang reducerer taksterne, så det ikke kan hænge sammen for leverandørerne. I sidste ende går det kun ud over en gruppe i samfundet: de hørehæmmede og døve tolkebrugere, der ikke kan fungere uden denne fundamentale handicaphjælp til, at klare uddannelse, job, sociale liv og afgørende møder med sundhedsvæsenet og forskellige myndigheder. Samtidig er der sparet hele 12,4 mio. kr. på tolkeområdet i 2020 som følge af corona-nedlukningen af samfundet. De midler burde som det mindste benyttes til et tiltrængt løft i taksterne.

Ligesom DNTM har vi som leverandører også øgede administrationsomkostninger pga. IT-krav, skærpede krav til GDPR mm. DNTM har øget sine administrationsomkostninger med 18 % siden 2018 netop med henvisning til IT-løsninger og GDPR. I det lys undrer det os endnu mere, at leverandørernes takster foreslås reduceret.

Konkrete bemærkninger:

Hovedleverandør på skrivetolkeområdet

Skrivetolkning og tegnsprogstolkning bør skilles ad, så der er en hovedleverandør på hvert område. Det er to vidt forskellige områder, to forskellige målgrupper og organiseringen på leverandørsiden er også forskellig pga. forskellene i opgavevaretagelsen. Som det står nu, kan hovedleverandøren kun komme fra tegnsprogsområdet, idet der er krav om, at man skal tilbyde akutvagt på tegnsprogsområdet. Det betyder, at de leverandører, der har koncentreret sig om at levere skrivetolkning ikke kan komme i betragtning. Det er ikke hensigtsmæssigt for skrivetolkeområdet og har nogle vidtrækkende konsekvenser, fordi tolkeopgaver altid tilbydes hovedleverandøren, hvis brugeren ikke har ønsket en bestemt tolk.

Minimumskrav

Vi er enige i, at der skal være minimumskrav til leverandørerne (side 8), men på skrivetolkeområdet er kravet om 8 aktive tolke med minimum 10 timer ugentligt alt for højt. Vi har brug for at have mange tolke placeret rundt om i landet for at kunne dække de mange opgaver på det sociale område. Det er ofte kortere opgaver med færre ugentlige timer per tolk end hvis man fx har uddannelsestolkninger. Samtidig har vi lige været igennem en længere nedlukning af samfundet, hvor mange aktiviteter på DNTMs bevillingsområde har ligget stille. Hvornår og i hvilken hast det åbner, kan vi ikke sige med sikkerhed. Derfor bør minimumskravet for timetallet sættes til højst 4 timer ugentligt for 8 aktive tolke. Eller man kan vælge at benytte de nuværende mindstekrav i DNTM-rammeaftalerne om, at der skal tilbydes minimum 15 timers tolkning ugentligt pr. del-rammeaftale.

Timesatser

På side 28 fremgår de nye timesatser. Vi er ekstremt overraskede over at se, at myndighederne her foreslår et markant fald i timesatsen til 440 kr. per tolketime. På uddannelsesområdet ligger satsen i dag på 600 kr. På DNTMs område ligger max-satsen i dag på hhv. 620 kr., 850 kr. og 1.000 kr. afhængig af zone. Vi har lige været igennem et hårdt år i 2020, hvor corona-epidemien med nedlukning af samfundet har betydet et ekstremt fald i opgaverne. Halvdelen af 2021 har også været nedlukning og *vi er slet ikke oven på endnu og presset helt i knæ* som leverandører. Samtidig ansætter vi tolke på bachelor-niveau, der naturligvis forventer en løn, der svarer til deres uddannelse. Det hænger simpelthen ikke sammen.

Priserne skal naturligvis ses i sammenhæng med det foreslåede nye koordinationstillæg og zonetillæg, men vores beregninger viser, at vi kommer til at miste indtjening på rigtig mange opgaver. Det er især de længere opgaver på mere end 2 timer, der bliver ramt, så vi skal hele tiden overveje, om vi har råd til at påtage os opgaven, da der følger et underskud med. Det er præcis det, vi gerne ville have ændret med dette udbud, da det ikke er rimeligt, at de reelle udgifter ikke kan dækkes ind af de nuværende satser. Det er en fundamental handicaphjælp, vi yder på vegne af myndighederne.

Også 'skærmtolkningerne' (virtuelle tolkninger), der har fyldt meget under corona-nedlukningerne bliver ramt med dette udspil. Og det er vanskelige tolkninger, der kræver noget ekstra af vores tolke både vedr. teknik og lyd kvalitet. Vi har gjort tydeligt opmærksom på udfordringerne under dialogmøderne og påpeget, at den nuværende sats på 535 kr. (DNTM) er for lav i forhold til vores drift- og udviklingsomkostninger til teknikudvikling og uddannelse af tolkene. Satsen er nu sat ned til 440 kr. med et engangstillæg på 180 kr.

per opgave. Som vi har nævnt gentagne gange på dialogmøderne har vi haft store udviklingsomkostninger forbundet med udviklingen af gode tekniske løsninger, og det er helt uholdbart at blive mødt med en reduktion af taksten.

De foreslåede timesatser vil på ingen måde understøtte myndighedernes intentioner og at øge kvalitet, effektivitet og forsyningssikkerhed. Tværtimod frygter vi udfordringer med at kunne fastholde de dygtige tolke og dermed kvaliteten og effektiviteten.

Tolkning for nærtstående

På side 18 står, "Leverandøren kan ikke yde tolkebistand til Leverandørens nærtstående, herunder familie, nære venner, personer der indgår i ledelse af Leverandørens firma eller har direkte økonomisk interesse i Leverandørens tolkevirksomhed."

Hvis det fastholdes ændrer det på hele grundlaget for Høreforeningens frivillige arbejde, hvor vi leverer skrivetolkning til en stor del af de frivillige, der arbejder for at forbedre høresagen. Det har vi gjort lige siden Høreforeningens Tolkeformidling blev grundlagt mange år tilbage. Vi vil – som teksten står nu – bliver afskåret fra at levere skrivetolkning til Høreforeningens landsformand, næstformand og alle Høreforeningens hovedbestyrelsesmedlemmer. Vi må ikke levere skrivetolkning til Høreforeningens hovedbestyrelsesmøder og landsmøder mm. Det er en kæmpe ændring – og helt uden grund. Det har aldrig været noget, der har givet anledning til udfordringer og aldrig noget DNTM har italesat som et problem. Vi vil derfor opfordre til, at teksten ændres, så vi fortsat kan understøtte Høreforeningens frivillige arbejde.

Antal tolke på en opgave

På side 12 står "Som udgangspunkt varetages tolkningen af én tolk. I visse tilfælde kan tolkeopgaven varetages af to eller flere tolke." Endvidere står "For Tolkemyndigheden gælder det, at brugen af flertolkebistand skal tage udgangspunkt i, på hvilken måde tolkebrugeren udnytter eller er afhængig af tolkebistanden, og i relation til tolkningens sværhedsgrad. Tolkemyndigheden fastsætter tolkeantallet for en konkret opgave. Er Leverandøren uenig i det fastsatte antal tolke på en given opgave, skal Tolkemyndigheden kontaktes for en drøftelse heraf."

Vi undrer os over, at udgangspunktet beskrives som én tolk. På skrivetolkeområdet er der meget ofte behov for to tolke netop pga det pausehensyn, der nævnes på side 13 – "Ved skrivetolkninger, hvor tolken skal have pause efter ca. 15 minutter." Det vil være godt at få præciseret.

Øvrige bemærkninger

På side 6 står, at "I det tilfælde, at en tolkebruger holder orlov på uddannelsen på grund af eksempelvis barsel eller sygdom, skal uddannelsens varighed anses for værende tilsvarende forlænget med orlovsperioden, så tolkebistanden kan fortsætte, når tolkebrugeren påbegynder sin uddannelse igen efter endt orlov." Vi vil gerne have afklaret, om den leverandør, der har opgaven, er forpligtet til at fortsætte tolkningen efter endt orlov. Hvis den studerende har en længere orlov vil det set med vores øjne være hensigtsmæssigt, at man får mulighed for at fortsætte, men ikke er forpligtet, da det kan være svært at planlægge.

På side 10 står om telefontid: "Tilbudsgiver skal tilbyde åben telefontid fra kl. 8.30 – 15.00 på alle hverdage, dog ikke helligdage og bank-lukkedage." Det er en helt urimelig og unødvendig detailregulering af åbningstiden. Betyder det, at der fremover ikke kan være udmeldte lukkedage i forbindelse med hovedferie og helligdage? Det er ikke et behov tolkebrugerne på nogen måde har udtrykt overfor os.

På side 14 står, "såfremt forelæsninger filmes, med henblik på at tolkebrugereren kan downloade forelæsningen på et vilkårligt tidspunkt, forpligtes Leverandøren til at tolke under den forelæsning, der filmes". Vi vil gerne have afklaret, hvilken teknik der skal benyttes hertil, når det gælder skrivetolkning, der skal tolkes med fx undertekster og hvordan det kan sikres at uddannelsesstedet, der står for at optage forelæsningen, påtager sig det tekniske ansvar for at få undertekster på.

På side 17 står om studieture, rusture og ekskursioner, at der ikke kan ydes tolkning til de sociale aktiviteter. Det håber vi er en fejl. Al forskning viser, at det er vigtigt at fungere godt socialt på et studie for at gennemføre det, så selvfølgelig skal mennesker med høretab og døve have mulighed for den tolkning de har brug for ved vigtige sociale aktiviteter på et studie. Risikoen er, at de ender med ikke at gennemføre studiet, fordi de misser de vigtige relationsdannende aktiviteter, der er med til at fastholde dem på studiet.

På side 19 står "For så vidt angår SPS gælder Tolkebrugerens valg af leverandør for hele uddannelsens længde og tolkebrugereren har som udgangspunkt ikke mulighed for at ændre valget til en anden Leverandør undervejs i samme uddannelsesforløb." Det mener vi bør blødes lidt op, så der er en mulighed for at skifte undervejs i fx et 5-årigt uddannelsesforløb. Der kan være mange helt legitime grunde til, at man har behov for at skifte, og det bør tolkebrugereren naturligvis have visse muligheder for.

På side 26 fremgår det, at aflysningsfristen fremover bliver 5 hverdage. Det er en væsentlig forringelse af vilkårene på DNTMs område, hvor en afbestilling nu er rettidig, hvis den afbestilles 7 døgn eller tidligere. Hver gang der laves vilkårsforringelser skal det holdes op imod, at tolkeområdet i forvejen er særdeles presset på økonomien, se nedenfor, og det gør det vanskeligt at tiltrække og fastholde dygtige tolke.

-oOo-

Høringsudkastet ligger meget langt fra det, vi har drøftet på de dialogmøder, der har været afholdt inden dette udkast blev udsendt for blot en uge siden.

Vi vil derfor opfordre til, at der nedsættes en arbejdsgruppe, der kan se på rammeaftalen, så intentionerne om at forbedre effektivitet, kvalitet og forsyningssikkerhed på tolkeområdet kan fastholdes. Vi stiller os gerne til rådighed for dette arbejde.

Med venlig hilsen

Majbritt Garbul Tobberup

Landsformand, Høreforeningen